

SAŽETAK ODLUKE

sastavila Hrvatska narodna banka

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA
FINANCIJSKI INSPEKTORAT

KLASA: 440-08/22-04/65
URBROJ: 513-08-01/104-22-3

Zagreb, 06. srpnja 2022.

Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Financijski inspektorat, u prekršajnom postupku protiv okrivljenika Miljenka Živaljića, zbog prekršaja iz članka 150. stavak 1. točka 4. i 51. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 108/2017 i 39/2019), u povodu zaprimljene izjave za donošenje odluke o prekršaju na temelju sporazuma stranaka Hrvatske narodne banke i okrivljenika Miljenka Živaljića, Urudžbeni broj: 2-805-XIV-1165-MŽ-2/PK-2020 od 27.06.2022., dana 06. srpnja 2022. donijelo je

RJEŠENJE O PREKRŠAJU

Na temelju članka 109.e stavak 8. Prekršajnog zakona

Okrivljenik Miljenko Živaljić, u vrijeme počinjenja prekršaja predsjednik uprave Zagrebačke banke d.d., OIB: 18499300294, prekršajno nekažnjavan

k r i v j e

točka 1)

što, protivno odredbama članka 67. stavak 5. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma ("Narodne novine" broj 108/2017 i 39/2019), u Zagrebu, Trg bana Josipa Jelačića 10, u informacijskom sustavu Zagrebačke banke d.d., nije bila osigurana zadovoljavajuća aplikativna podrška u svrhu automatizirane i cjelovite procjene rizika stranaka i stalnog praćenja poslovnih odnosa, a koja bi osigurala cjelovitu dostavu obavijesti i podataka Uredu za sprječavanje pranje novca, jer:

- u razdoblju od 24. srpnja 2018. do 8. studenog 2019. u aplikaciji Siron AML, koju je Zagrebačka banka d.d. koristila u tu svrhu, nisu bili ugrađeni svi indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija iz internog akta Zagrebačke banke d.d. – Globalno operativno pravilo Praćenje transakcija radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma iz studenog 2017., Prilog 2. Zahtjevi grupe u vezi znakova upozorenja i to: velik broj ili velika vrijednost transakcija između inicijatora i korisnika; iznenadna aktivnost na ranije neaktivnom računu (ili obrnuto); odstupanje između sadašnjeg i/ili ranijeg (očekivanog) ponašanja klijenta, te
- u razdoblju od 20. srpnja 2018. do 21. prosinca 2018., prilikom izvršenja transakcija stranke A.A., aplikacija Siron AML nije prepoznala i aktivirala ugrađene indikatore: strukturirane gotovinske transakcije u zadnjih 7 dana ispod limita za prijavu i strukturirane gotovinske transakcije u zadnjih 30 dana ispod limita za prijavu te u razdoblju od 26. rujna 2018. do 19. listopada 2018., prilikom izvršenja transakcija stranke B.B., aplikacija Siron AML nije prepoznala i aktivirala ugrađen indikator: transakcije visokih iznosa u/iz off-shore zemalja:

čime je počinio prekršaj iz članka 150. stavak 1. točka 51. i stavak 2. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma ("Narodne novine" broj 108/2017 i 39/2019)

točka 2)

što, protivno odredbama članka 13. stavka 1. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma ("Narodne novine" broj 108/2017 i 39/2019), u Zagrebu, Trg bana Josipa Jelačića 10, u Zagrebačkoj banci d.d. u razdoblju od 1. siječnja 2018. do 8. studenog 2019. nije uspostavljen djelotvoran sustav unutarnjih kontrola za smanjivanje i učinkovito upravljanje rizikom od pranja novca i financiranja terorizma budući da:

(a) u internim aktima Zagrebačke banke d.d. nisu definirane odgovornosti uprave u procesu upravljanja rizikom od pranja novca i financiranja terorizma, uslijed čega proces upravljanja rizikom od pranja novca i financiranja terorizma nema primjerenu prepoznatljivost i podršku uprave,

(b) nije adekvatno upravljano rizikom od pranja novca i financiranja terorizma za stranke iz svih poslovnih područja, budući da su nastavljeni poslovni odnosi sa strankama u odnosu na koje je nedvojbeno postojala sumnja na pranje novca i financiranje terorizma, odnosno takvi poslovni odnosi su raskidani ili s velikim vremenskim odmakom ili tek za vrijeme neposrednog nadzora, uslijed čega je prihvaćen visok rizik bez provođenja mjera i postupaka potrebnih za ovladavanje rizicima,

(c) nije osigurano pridržavanje obveza iz područja sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma propisanih internim aktima Zagrebačke banke d.d. od strane radnika iz poslovnih područja u kojima dolazi do primjene mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma ("prva linija obrane"), od strane radnika u odjelu Zagrebačke banke d.d. za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma ("druga linija obrane") te od strane Unutarnje revizije Zagrebačke banke d.d. ("treća linija obrane"),

(d) nije osigurana odgovarajuća razina svijesti radnika o rizicima od pranja novca i financiranja terorizma niti odgovarajuća razina znanja radnika o njihovim zadaćama u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma,

(e) nije osigurana adekvatna i učinkovita IT podrška za provođenje mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma,

(f) nije uspostavljena odgovarajuća linija izvještavanja unutar Zagrebačke banke d.d. radi osiguranja pravodobnog i odgovarajućeg izvještavanja,

(g) u razdoblju od 4. srpnja 2018. do 20. veljače 2019. i to na datume provođenja zadnje dubinske analize za 51 stranku nerezidenata – talijanskih državljana, koje stranke su provodile sumnjive transakcije jer je postupanje stranaka odgovaralo tipologiji pranja novca prepoznatoj u bankarskom sustavu Republike Hrvatske: priljev sredstava iz inozemstva na račun fizičke osobe nerezidenta koja ih najvećim dijelom podiže u gotovini, a koju tipologiju pranja novca je Ured za sprječavanje pranja novca prvi put objavio u svom Godišnjem izvješću o radu Ureda za 2013. godinu – tzv. "Talijanska tipologija" nisu provedene mjere pojačane dubinske analize propisane internim aktom Zagrebačke banke d.d. – Globalno operativno pravilo Zahtjevi u vezi dubinske analize klijenata radi sprječavanja pranja novca iz svibnja 2017. i to: potvrđivanje identiteta klijenata na temelju više od jednog pouzdanog i neovisnog izvora, utvrđivanje izvora sredstava i izvora bogatstva koje klijent koristi u poslovnom odnosu, prikupljanje informacija o očekivanom broju, volumenu i učestalosti transakcija koje će se obavljati tijekom poslovnog odnosa kako bi se mogla uočiti odstupanja koja ukazuju na sumnju te odredište sredstava; iako je procijenjeno da svih 51 stranaka predstavljaju visok rizik od pranja novca ili financiranja terorizma,

(h) u razdoblju od 2. srpnja 2018. do 8. studenog 2019., na datume provođenja 499 transakcija stranaka nerezidenata – talijanskih državljana čije postupanje je odgovaralo tipologiji pranja novca prepoznatoj u bankarskom sustavu Republike Hrvatske: priljev sredstava iz inozemstva na račun fizičke osobe nerezidenta koja ih najvećim dijelom podiže u gotovini, a koju tipologiju pranja novca je Ured za sprječavanje pranja novca prvi put objavio u svom Godišnjem izvješću o radu Ureda za 2013. godinu – tzv. "Talijanska tipologija" i koje su identificirane kao složene i neobične od strane aplikativnog sustava Zagrebačke banke d.d. za prepoznavanje složenih, neobičnih i sumnjivih transakcija te nisu imale očiglednu ekonomsku ili vidljivu pravnu svrhu, nije analizirana pozadina i svrha tih transakcija niti su u pisanom obliku evidentirani nalazi takve analize,

(i) u razdoblju od 22. listopada 2018. do 10. travnja 2019., na datume provođenja 38 transakcija stranaka C.C., D.D. sa sjedištem na E.E. i B.B. sa sjedištem na F.F., u stvarnom vlasništvu G.G., koje transakcije su morale biti prepoznate kao složene i neobične jer su se provodile prema istom obrascu kao i transakcije te stranke provedene prije 22. listopada 2018., a koje su bile identificirane kao složene i neobične jer su kao takve 22. listopada 2018. bile prijavljene Uredu za sprječavanje pranja novca (stranka otvara račun u državi/banci koja nema veze sa sjedištem ili poslovanjem stranke, stranka obavlja transakcije koje nemaju jasnu ekonomsku ili pravnu opravdanost, stranka posluje s visokorizičnim jurisdikcijama, stranka većinom posluje s poslovnim subjektima koji imaju istog stvarnog vlasnika ili direktno sa stvarnim vlasnikom, poslovanje stranke podudarno je s indikatorima za prepoznavanje sumnjivih transakcija) te koje nisu imale očiglednu ekonomsku ili vidljivu pravnu svrhu, nije analizirana pozadina i svrha tih transakcija niti su u pisanom obliku evidentirani nalazi takve analize,

(j) u razdoblju od 2. srpnja 2018. do 8. studenog 2019., na datume provođenja 959 transakcija stranaka nerezidenata – talijanskih državljana čije postupanje je odgovaralo tipologiji pranja novca prepoznatoj u bankarskom sustavu Republike Hrvatske: priljev sredstava iz inozemstva na račun fizičke osobe nerezidenta koja ih najvećim dijelom podiže u gotovini, a koju tipologiju pranja novca je Ured za sprječavanje pranja novca prvi put objavio u svom Godišnjem izvješću o radu Ureda za 2013. godinu – tzv. "Talijanska tipologija", prilikom utvrđivanja razloga za sumnju na pranje novca ili financiranja terorizma, nisu korištene liste indikatora kao smjernice u utvrđivanju razloga za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma propisane internim aktom Globalno operativno pravilo Praćenje transakcija radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma iz studenog 2017., jer iz tog internog akta u odnosu na ove transakcije nisu prepoznati sljedeći indikatori sumnje na pranje novca i financiranje terorizma: transakcije bez očiglednog poslovnog razloga ili koje se ne mogu objasniti uzimajući u obzir prirodu poslovanja; transakcije ili garancije od trećih osoba bez očiglednog poslovnog odnosa s klijentom; neobjašnjiv odabir podružnice/nema veze s mjestom prebivališta ili poslovanja klijenta i iznenadno povećanje kapitala ili imovine bez logičnog objašnjenja te nisu korištene liste indikatora kao smjernice u utvrđivanju razloga za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma propisane Popisom indikatora za prepoznavanje sumnjivih osoba i transakcija u bankarskom sektoru HUB-a od 8. travnja 2009. jer u odnosu na ove transakcije nisu prepoznati sljedeći javno objavljeni indikatori sumnje na pranje novca ili financiranje terorizma: uzastopna isplata gotovine s računa tijekom jednog dana ili nekoliko uzastopnih dana, a čija je ukupna vrijednost znatna i punomoć za raspolaganje sredstvima na računu dana je osobama koje nisu poslovno ili rodbinski u vezi s klijentom,

(k) prilikom utvrđivanja razloga za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma na datume provođenja transakcija, nije korištena lista indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija i to:

- u razdoblju od 7. kolovoza 2018. do 19. veljače 2019. za 14 transakcija stranke I.I., budući da nije prepoznat sljedeći indikator sumnjivih transakcija iz internog akta Zagrebačke banke d.d. - Uputa za uspostavu i praćenje poslovnog odnosa u Privatnom bankarstvu broj 4064/18 od 28. ožujka 2018., Prilog 2. Indikatori za kontinuirano praćenje poslovnog odnosa klijenta: učestalo obavljanje gotovinskih transakcija jedva ispod praga od 200.000,00 kuna ili odgovarajućeg iznosa u drugoj valuti,
- u razdoblju od 12. srpnja 2018. do 14. srpnja 2018. za 4 transakcije stranke A.A., budući da nije prepoznat sljedeći indikator sumnjivih transakcija iz internog akta Zagrebačke banke d.d. - Uputa za uspostavu i praćenje poslovnog odnosa u Privatnom bankarstvu broj 4064/18 od 28. ožujka 2018., Prilog 2. Indikatori za kontinuirano praćenje poslovnog odnosa klijenta: učestalo obavljanje gotovinskih transakcija jedva ispod praga od 200.000,00 kuna ili odgovarajućeg iznosa u drugoj valuti,
- u razdoblju od 29. studenog 2018. do 21. prosinca 2018. za 4 transakcije stranke J.J., budući da nije prepoznat sljedeći indikator sumnjivih transakcija iz internog akta Zagrebačke banke d.d. - Uputa za uspostavu i praćenje poslovnog odnosa u Privatnom bankarstvu broj 4064/18 od 28. ožujka 2018., Prilog 2. Indikatori za kontinuirano praćenje poslovnog odnosa klijenta: učestalo obavljanje gotovinskih transakcija jedva ispod praga od 200.000,00 kuna ili odgovarajućeg iznosa u drugoj valuti,
- u razdoblju od 24. srpnja 2018. do 8. studenog 2018. za 10 transakcija stranke K.K., budući da nije prepoznat sljedeći indikator sumnjivih transakcija iz internog akta Zagrebačke banke d.d. - Uputa za uspostavu i praćenje poslovnog odnosa u Privatnom bankarstvu broj 4064/18 od 28. ožujka 2018., Prilog 3. Indikatori za periodično praćenje poslovnog odnosa: ulaganja u nekretnine financirana sredstvima primljenim iz stranih zemalja visokog rizika ili gotovinskim uplatama; a za transakciju od 27. srpnja 2018. nije prepoznat indikator propisan Globalnim operativnim pravilom Praćenje transakcija radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma iz studenog 2017.: transakcija bez očiglednog poslovnog razloga ili

koja se ne može objasniti uzimajući u obzir prirodu poslovanja te ujedno nije prepoznat indikator propisan Popisom indikatora za prepoznavanje sumnjivih osoba i transakcija u bankarskom sektoru HUB-a od 8. travnja 2009.: odljev sredstava u inozemstvo u korist off-shore društava ili drugih kompanija iz zemalja visokog rizika ili u korist fizičkih osoba iz zemalja visokog rizika,

- 21. prosinca 2018. za 1 transakciju stranke L.L., jer nisu prepoznati sljedeći indikator sumnjivih transakcija iz internog akta Zagrebačke banke d.d. - Globalno operativno pravilo Praćenje transakcija radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma iz studenog 2017.: velik broj ili velika vrijednost transakcija između inicijatora i korisnika te odstupanje između sadašnjeg i/ili ranijeg (očekivanog) ponašanja klijenta,

- u razdoblju od 3. srpnja 2018. do 10. travnja 2019. za 50 transakcija stranaka C.C., D.D. i B.B. u stvarnom vlasništvu G.G., jer nisu prepoznati sljedeći indikator sumnjivih transakcija propisani internim aktom Globalno operativno pravilo Praćenje transakcija radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma iz studenog 2017.: uključenost visokorizičnih jurisdikcija; transakcija koja se ne može objasniti uzimajući u obzir prirodu poslovanja i neobjašnjiv odabir poslovnice/nema veze s mjestom poslovanja klijenta te Popisom indikatora za prepoznavanje sumnjivih osoba i transakcija u bankarskom sektoru HUB-a od 8. travnja 2009.: uključenost visokorizičnih jurisdikcija ili klijenata; priljevi/odljevi naslovljeni kao „kreditna linija“, „zajam“ ili „predujam“ temeljem ugovora ili kredita te i ulaganja u nekretnine financirana sredstvima primljenim iz stranih izvora,

(l) u razdoblju od 2. srpnja 2018. do 8. studenog 2019. od strane Zagrebačke banke d.d. nije obaviješten Ured za sprječavanje pranja novca o 496 sumnjivih transakcija u ukupnom iznosu od 305.631.019,06 kuna zaprimljenog na račune stranaka nerezidenata – talijanskih državljana otvorene u Zagrebačkoj banci d.d., a koje transakcije su bile sumnjive zbog toga što su (1) odgovarale tipologiji pranja novca prepoznatoj u bankarskom sustavu Republike Hrvatske: priljev sredstava iz inozemstva na račun fizičke osobe nerezidenta koja ih najvećim dijelom podiže u gotovini, a koju tipologiju pranja novca je Ured za sprječavanje pranja novca prvi put objavio u svom Godišnjem izvješću o radu Ureda za 2013. godinu – tzv. "Talijanska tipologija", a stranke nerezidenti – talijanski državljanima su imale jednog ili više punomoćnika ili je više njih imalo istog punomoćnika koji nisu međusobno rodbinski ni poslovno povezani, zbog čega je postojala sumnja na zajedničko organizirano djelovanje, (2) zbog toga što je aplikacija Siron AML Zagrebačke banke d.d., u odnosu na svih 496 transakcija, generirala indikatore za prepoznavanje sumnjivih transakcija te uputila upozorenja na to da postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, te (3) zbog toga što su imale podudarnost na indikatore sumnjivih transakcija propisane internim aktom Globalno operativno pravilo Praćenje transakcija radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma iz studenog 2017.: značajne transakcije koje uključuju gotovinu; velik broj ili velika vrijednost transakcija između inicijatora i korisnika; značajna i neobjašnjiva povećanja depozita u novcu; česte transakcije koje uključuju gotovinu; brojne transakcije okruglih iznosa; pražnjenje računa povlačenjem gotovine; transakcije bez očiglednog poslovnog razloga ili koje se ne mogu objasniti uzimajući u obzir prirodu poslovanja; neobjašnjiv odabir podružnice/nema veze s mjestom prebivališta ili poslovanja klijenta; iznenadno povećanje kapitala ili imovine bez logičnog objašnjenja,

(m) u razdoblju od 22. listopada 2018. do 10. travnja 2019. Uredu za sprječavanje pranja novca nisu prijavljene 34 sumnjive transakcije u ukupnom iznosu od 389.261.686,93 kuna zaprimljenog na račune stranaka C.C., D.D. sa sjedištem na E.E. i B.B. sa sjedištem na F.F., u stvarnom vlasništvu G.G., a koje transakcije su bile sumnjive jer su (1) imale podudarnost na indikatore sumnjivih transakcija propisane tada važećim internim aktom – Globalno operativno pravilo Praćenje transakcija radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma iz studenog 2017. i to: uključenost visokorizičnih jurisdikcija; transakcija koja se ne može objasniti uzimajući u obzir prirodu poslovanja i neobjašnjiv odabir poslovnice/nema veze s mjestom poslovanja klijenta te su (2) imale podudarnost na indikatore propisane Popisom indikatora za prepoznavanje sumnjivih osoba i transakcija u bankarskom sektoru HUB-a od 8. travnja 2009.: uključenost visokorizičnih jurisdikcija i klijenata; priljevi/odljevi naslovljeni kao "kreditna linija", "zajam", ili "predujam" temeljem ugovora ili kredita i ulaganja u nekretnine financirana sredstvima primljenim iz stranih izvora,

čime je počinio prekršaj iz članka 150. stavak 1. točka 4. i stavak 2. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma ("Narodne novine" broj 108/2017 i 39/2019)

pa se temeljem istog propisa

k a ž n j a v a

za djelo pod točkom 1)
novčanom kaznom u iznosu od 60.333,00 kune (šezdesettisućatristotridesetri)

za djelo pod točkom 2)
novčanom kaznom u iznosu od 73.000,00 kuna (sedamdesettrisuće)

te mu se, primjenom članka 39. Prekršajnog zakona

i z r i č e

ukupna novčana kazna u iznosu od 133.333,00 kune (stotridesettrisućetristotridesetri)